

Випускниця Університету «Україна» Марина Саркісян провела персональну виставку картин

3 лютого 2017 року

3 лютого 2017 року в Київському міському будинку вчителя відкрилася перша персональна виставки картин Марини Саркісян «Українська душа з вірменським серцем».

Марина САРКІСЯН – випускниця Університету «Україна» (кафедра дизайну, 2015 р.), член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, член Спілки дизайнерів України, працює в техніці петриківського розпису. У своїй творчості майстриня вміло поєднує петриківський розпис та вірменські Хачкари. До організації виставки долучилися Культурологічна студія «Автентика», Київський міський будинок вчителя, Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтва, кафедра міжнародного

туризму, кафедра музеєзнавства і пам'яткознавства (КНУКіМ).

«Українська душа з вірменським серцем» на полотнах Марини Саркісян

На виставці представлено більше 60 робіт майстрині, починаючи з 2009 року. Виставка експонуватиметься в Київському міському будинку вчителя до 10 березня 2017 року.

На початку відкриття виставки виступила доцент КНУКіМ Алла ГАВРИЛЮК. У своєму зверненні до пані Марини вона зазначила: *«Саме ваша творчість показує, як можна любити Україну, яка дає вам натхнення для творення, і водночас не забувати про своє самобутнє коріння».*

Олена ПОЛЩУК, асистент виконавчого директора Співки вірмен України, зачитала вітальний лист від голови співки вірмен України Вілена ШАТВОРЯНА: *«У кожній культурі є певний самобутній елемент, який, не будучи присутнім більше ніде, стає символом національної культури. У Вірменії таким символом є хачкари, так звані хрест-камені. В основі петриківського мистецтва лежить образне сприйняття природи, любов до української землі. У циклі робіт «Вірменські хачкари в петриківському розписі» Марині вдалося поєднати дві самобутні культури братніх народів. Бажаю Марині невичерпного натхнення, а ми з вами насолоджуватимемося її творчістю».*

Дещо про творче оточення художниці розповіла голова ради Київських вірменок Саломе ЕНГИБАРЯН: *«Коли художник малює – він думає душею. Я знаю, що коли Марина малює, у неї в майстерні звучить вірменський дудук. Вона розглядає малюнки вірменських хачкарів, спілкується із професійними майстрами петриківського розпису, дуже дружить з пані Тамарою Вакуленко».*

Також Саломе поетичним словом розповіла про те, що для вірмен значать хачкари, прочитавши вірш «Хачкар» сучасного вірменського поета Бабкена Симоняна в перекладі українського поета, прозаїка та перекладача Сергія ЦУШКА:

*В краї вірмен – гори, плато, крутояр.
В краї вірмен кожний валун – мов хачкар.
Кожний хачкар – мереживні письмена,
Ладану пах, чиста божниць тайна.
Кожний хачкар – неперебутних святинь,
Світло й любов із глибини поколінь.
Кожний хачкар – відгомін сивих віків –
Нам берегти вічне знання заповів.
Кожний хачкар – в камені спів літургій,
Прихисток-храм для молитов і надій.
Кожний хачкар – вогник лампад, що не згас,
Туга вірмен, котру не зцілить і час.
В краї вірмен – гори, плато, крутояр.
Що не валун, то заповітний хачкар.*

Сердечно привітала Марину Саркісян і заслужений майстер народної творчості України Тамара ВАКУЛЕНКО: *«У нас із Мариною багато спільних проєктів, багато спільних думок. Ми підтримуємо одна одну, працюємо разом. Зараз у цьому залі можна побачити багато наших учнів, яких ми виховали, яких ми любимо та трошки провели у світ петриківського розпису. Дорога Марино, я щаслива тим, що сьогодні ваша перша ластівочка піднялася до небес».*

Опісля цього Тамара Вакуленко презентувала Марині плакат із віршем М. Басенко:

*Вірменське серце з українською душею
Так геніально поєдналися в тобі.
Прийшла у світ ясною ти зорею
І засвітила свічку щастя наперекір журбі...*

До вітальних слів долучився голова української єпархії Вірменської апостольської церкви, єпископ Маркос ОГАНЕСЯН: *«Дуже приємно бути присутнім на виставці ваших робіт, на яких уособлено мистецтво багатьох народів, але в основному – вірменського та українського. Тут присутні єдність сприйняття, поєднання благородства, любові і дружби. Добре, що є людина, яка знає своє середовище, свої корені і, виходячи з цих коренів, створює той живопис, який необхідний для повного сприйняття вашого світу і тої багатой духовної спадщини, в якій ми живемо і яка дана нам багатьма поколіннями».*

Марина САРКІСЯН має досвід успішної участі у мистецьких фестивалях. Саме тому Ігор ДОБРУЦЬКИЙ, автор проекту «Folk Ukraine», після вітального слова вручив художниці диплом «Абсолютного переможця». Нагадаємо, раніше Марина САРКІСЯН брала участь у «Фестивалі писанок», де отримала диплом «Найкраща писанка в стилі петриківського розпису». Другий диплом, диплом «Абсолютного переможця» було вирішено присудити писанці Марини за результатами всіх трьох турів голосування (журі, народне голосування та інтернет-голосування).

На завершення відкриття художниця подякувала всім, хто прийшов її привітати, і запросила до слова Ларису РЯБЧЕНКО, спілкування з якою, зі слів майстрині, стало поштовхом до початку її художньої кар'єри: *«Кожен художник – це лоза, й ми зараз можемо бачити, що ця лоза приносить великі, гарні плоди».*

Не обійшлося на відкритті виставки без музичних подарунків. Це і попури з відомих українських пісень, які так влучно характеризують український розпис, і виконання *a cappella* вірменських пісень, а також вірменський танок дівчат.

Картини Марини Саркісян зачаровують своєю самобутністю та унікальністю. Вірменські хачкари абсолютно органічно вплітаються у петриківські візерунки, а петриківка, у свою чергу,

додає хачкарам легкості, різнобарвності, ще більшої оригінальності. Отаким і є справжнє мистецтво планети Земля – коли найяскравіші та найбільш самобутні зразки творчості певних народів – у даному випадку – Вірменії та України – об'єднуються і дарують людям красу і добро.

Марина САРКІСЯН про виставку

Марино, як з'явилась ідея проведення виставки?

Починаючи з 2010 року, я працюю над своїми картинами професійно. Я мріяла про персональну виставку і потихеньку до неї готувалася. Тоді я, звичайно, не знала, коли відбудеться перша персональна виставка, але я працювала кожного дня. Я говорила собі: «Навіть, якщо перша виставка відбудеться, коли мені буде 80 років, або навіть якщо буде посмертною, то вона повинна бути яскравою і такою, щоб здивувати і заохотити людей до моєї творчості». Я творчо зростала протягом цих років, з'являлися нові ідеї. Мені хотілося, щоб моя творчість була відомою. Рік тому наукова бібліотека КНУКіМ і проект «Скарби Нації» запропонували мені долучитися до професійних художників, учасників їхнього проекту. У цьому проекті об'єднано майстрів, котрі працюють із петриківським розписом. І мені було дуже приємно, що моя творчість зацікавила організаторів проекту і вони звернули на мене увагу. Восени 2016 року мені зателефонували з Переяслав-Хмельницького і запросили зробити персональну виставку в їхньому музеї на Великодні свята. І я вже розуміла, що моя перша виставка відбудеться саме там і тому спокійно працювала, як і завжди. Але згодом мені прийшло запрошення від проекту «Скарби Нації» зробити першу персоналію саме в Києві, в Будинку вчителя. Я дуже зраділа цьому, адже дуже хотілося зробити першу виставку в Києві, щоб прийшли знайомі, друзі, колеги.... Дуже вдячна долі за це!

Як відбувалася підготовка до виставки?

Готувалася я поступово. Дуже не люблю робити все останньої миті – такий у мене характер. Тому готувала й оформлювала картини поступово. Багато чого зробила самотужки. На підготовку виставки я витратила дуже багато сил, адже люблю все чітко спланувати, мені не подобається робити щось абияк.

Розкажіть більше про картини, які представлено на виставці? Як добирали картини для виставки?

На виставці представлено 63 роботи. 14 із них представляють серію «Хачкари у петриківському розписі», яку я почала створювати 2014 року, далі представлено 18 робіт – панно розміром 100x70 см, які тематично відображають тематику любові, сім'ї, дружби. Вони написані протягом 2016 року. Дуже люблю оберегову символіку «Берегиня» і «Дерево життя», на виставці я представила роботи нестандартної круглої форми, створені на цю тематику 2015 року – п'ять полотен. На виставці були представлені й окремі роботи, створені протягом 2009-2013 років. Це і квітковий орнамент, і серія «Натюрморти в петриківському обрамленні», над якою я хочу працювати й надалі. Так і добиралися картини на виставці. Експозицію поділено на три частини. Перша – «Хачкари у петриківському розписі», друга – панно на кольоровому тлі, третя – мої ранні роботи.

Поділіться, будь ласка, враженнями і почуттями від виставки.

Виставка пройшла на дуже високому рівні. Незважаючи на складні погодні умови – ожеледицю, прийшло багато людей. Щоправда, не всі із запрошених змогли відвідати виставку. Це, зокрема, колишній завідувач кафедри дизайну Університету «Україна», наш улюблений Анатолій Іванович Ломовський. Ті, хто не зміг прийти, вітали мене через SMS та в соціальних мережах, на Facebook зокрема. Хочеться подякувати Олені Скаченко і Саломе Енгібарян за урочисту частину відкриття виставки і підтримку. Окрема подяка моїй колезі і подрузі Тамарочці Вакуленко за те, що приїхала в цей день із Харкова, щоб побути в найважливіший час поряд зі мною. Дякую всім, хто прийшов, не дивлячись на погодні умови. Я дуже вражена і глибоко розчулена присутністю глави Української єпархії Вірменської Апостольської церкви Маркоса Оганесяна, який благословив мій подальший творчий шлях. Свого часу я дуже просила Бога надати мені змогу бути в колі митців. Я щиро молилася до Всевишнього і просила про підтримку, про Благословений шлях, про Поцілунок Божий моєї такої нелегкої долі. Зараз я дуже щаслива, що маю кожного дня, що можу відображати у своїх роботах своє тепло, свою любов до життя, до людей, що мене оточують, до всього прекрасного, що дарує нам життя.

Про що Ви мрієте? Розкажіть, будь ласка, про творчі плани.

Дуже багато планів є в моєму серці. Хочеться все більше і більше радувати людей своїми роботами. Свого часу на початку творчості я робила серію рушників, зараз хочеться зробити нову цікаву і потужну серію таких робіт. Є нові задуми по створенню і доповненню серії хачкарів, але в новій інтерпретації. Це будуть великі полотна з цікавою ідеєю втілення. Мрію випустити розмальовку для дорослих і дітей саме з Хачкарами в петриківському стилі, щоб ці дві культури були поширені по всьому світу. Також мрію випустити альбом із моїми роботами та розробити колекцію одягу з петриківським розписом. Словом – пустити зернятка вірменського та українського декоративного мистецтва у серця і душі мільйонів людей, щоб кожен відчув і почув Душу і Серце двох народів, адже Петриківський розпис – душа України, а Хачкари – серце Вірменії.

Довідково:

Вірменські хачкари (від поєднань слів «Хач» – хрест і «Кар» – камінь) – це художній символ цього народу, який відбиває тонке почуття краси та історію Вірменії. Це суто вірменське явище, а історія виникнення хрест-каменю веде до початку IV століття, коли вірмени прийняли християнство. На місці пам'ятників язичницького культу споруджувалися дерев'яні хрести, але в ту епоху дерев'яні пам'ятки часто спалювали противники християнства і на зміну дерев'яним почали з'являтися кам'яні – так звані крилаті хрести.

Зазвичай хачкар має близько метра в основі та півтора метри у висоту. Але розміри можуть бути різноманітні. Хачкари можна зустріти у стінах церков, біля храмів, каплиць, пам'ятних місць. Мистецтво хрест-каменю досягло дуже великих висот і порівнюється з ювелірним. У центрі хачкара викарбовується хрест, а навколо нього – трави, квіти, люди, звірі, птахи, різні орнаменти і мотиви. Хачкари мають різноманітні зображення.

Петриківський розпис або «петриківка» – українське декоративно-орнаментальне народне малярство, яке сформувалося у селищі Петриківка Дніпропетровської області, звідки і походить назва цього виду мистецтва. Окремі речі з візерунками у стилі «петриківка» збереглися ще з XVIII століття, однак у сучасному розумінні цей напрям сформувався наприкінці XIX століття – на початку XX століття.

Походження петриківського розпису пов'язують із козацтвом і заселенням теренів Дніпропетровської області вихідцями з Полтавщини, Слобожанщини та Поділля у XVIII столітті та в першій половині XIX століття. Нині петриківський розпис – це не лише народне мистецтво, що зберігає традиції оздоблення українського житла, але й сучасний живопис, який розвивається та набуває нових рис.

5 грудня 2013 року петриківський розпис було включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО. Хачкари потрапили до такого списку в листопаді 2010 року.

**Світлана ПАТРА,
Костянтин ЗОЗУЛЯ,
*Імідж-центр Університету «Україна»***